

รายละเอียดของรายวิชา (มคอ.๓)
รายวิชา ๐๐๐ ๑๕๘ ประวัติพระพุทธศาสนา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	ห้องเรียนวัดไชยชุมพลชนะสงคราม คณะพุทธศาสตร์

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา	๐๐๐ ๑๕๘ ประวัติพระพุทธศาสนา 000 158 (History of Buddhism)
๒. จำนวนหน่วยกิต	๒ หน่วยกิต (๒-๐-๔)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา	พุทธศาสตรบัณฑิต วิชาแกนพระพุทธศาสนา
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน	พระมหาญาณภัทร อดิโธ
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน	ภาคการศึกษาที่ ๑ / ชั้นปีที่ ๑
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite)	-
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites)	-
๘. สถานที่เรียน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ห้องเรียนวัดไชยชุมพลชนะสงคราม
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด	๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

นิสิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ความสำคัญ และลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา มีความรู้ความเข้าใจการแยกนิกายขยายตัวของพระพุทธศาสนาเข้าไปในนานาประเทศ มีความรู้ความเข้าใจอิทธิพลของพระพุทธศาสนาต่อวัฒนธรรมในประเทศนั้นๆ และมีความรู้ความเข้าใจสามารถอธิบายการเกิดองค์การหรือกระบวนการใหม่ๆ ในวงการพระพุทธศาสนาได้

๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

- ๒.๑ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามมาตรฐาน สกอ.
- ๒.๒ เพื่อให้มีเนื้อหาสาระและความทันสมัยมากยิ่งขึ้น
- ๒.๓ เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน
- ๒.๔ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัย

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ความสำคัญและลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา การแยกนิกายของพระพุทธศาสนา การขยายตัวของพระพุทธศาสนาเข้าไปในนานาประเทศ และอิทธิพลของพระพุทธศาสนาต่อวัฒนธรรมในประเทศนั้นๆ รวมทั้งศึกษาขบวนการและองค์การใหม่ๆ ในวงการพระพุทธศาสนายุคปัจจุบันและอนาคต

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๓๒ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล

- อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์คณะ
- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

๑. คุณธรรม จริยธรรม

๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างราบรื่น และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยผู้สอนต้องพยายามสอดแทรกเรื่องที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้นิสิตสามารถพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อมกับการศึกษาประวัติพระพุทธศาสนา โดยมีคุณธรรมจริยธรรมตามคุณสมบัติของหลักสูตร ดังนี้

- (๑) ตระหนักคุณค่าของพระพุทธศาสนาต่อสังคมโลก
- (๒) มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม
- (๓) เกิดความรู้สึกรับผิดชอบในฐานะเป็นพุทธศาสนทายาท
- (๔) เกิดศรัทธาเชื่อมั่นหลักพุทธธรรมนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
- (๕) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การและสังคม

๑.๒ วิธีการสอน

- การอธิบาย
- การอภิปราย
- การศึกษาค้นคว้ารายบุคคลหรือกลุ่ม
- การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า
- การใช้สื่อประกอบการสอน

๑.๓ วิธีการประเมินผล

- พฤติกรรมการเข้าเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้และตรงเวลา
- มีการอ้างอิงเอกสารที่ได้นำมาทำรายงาน อย่างถูกต้องและเหมาะสม
- ประเมินผลการนำเสนอรายงานที่มอบหมาย

๒. ความรู้

๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ

นิสิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ความสำคัญ และลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา มีความรู้ความเข้าใจการแยกนิกายขยายตัวของพระพุทธศาสนาเข้าไปในนานาประเทศ มีความรู้ความเข้าใจอิทธิพลของพระพุทธศาสนาต่อวัฒนธรรมในประเทศนั้นๆ และมีความรู้ความเข้าใจสามารถอธิบายการเกิดองค์การหรือกระบวนการใหม่ๆ ในวงการพระพุทธศาสนาได้

๒.๒ วิธีการสอน

บรรยาย อภิปราย การทำงานกลุ่ม การนำเสนอรายงาน และมอบหมายให้ค้นคว้าหาบทความ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาสรุปและนำเสนอ โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

๒.๓ วิธีการประเมินผล

- ทดสอบย่อย สอบกลางภาค สอบปลายภาค ด้วยข้อสอบที่เน้นการวัดหลักการและทฤษฎี
- นำเสนอสรุปการอ่านจากการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

๓. ทักษะทางปัญญา

๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา

พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีการคิดอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์ เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคม

๓.๒ วิธีการสอน

- การมอบหมายให้นิสิตทำศึกษาค้นคว้า และนำเสนอผลการศึกษา
- อภิปรายกลุ่ม

๓.๓ วิธีการประเมินผล

สอบกลางภาคและปลายภาค โดยเน้นข้อสอบที่มีการวิเคราะห์สถานการณ์ พระพุทธศาสนาในปัจจุบัน

๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา

- พัฒนาทักษะในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนด้วยกัน
- พัฒนาความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานเป็นทีม
- พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมายให้ครบถ้วนตามกำหนดเวลา

๔.๒ วิธีการสอน

- จัดกิจกรรมกลุ่มในการวิเคราะห์กรณีศึกษา
- มอบหมายงานรายกลุ่ม และรายบุคคล หรือ อ่านบทความที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา
- การนำเสนอรายงาน

๔.๓ วิธีการประเมินผล

- ประเมินตนเอง และเพื่อน ด้วยแบบฟอร์มที่กำหนด
- รายงานที่นำเสนอ พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม
- รายงานการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

- พัฒนาทักษะในการสื่อสารทั้งการพูด การฟัง การเขียน โดยการทำรายงาน และนำเสนอในชั้นเรียน
- พัฒนาทักษะในการสืบค้น ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
- ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร เช่น การส่งงานทางอีเมล การสร้างห้องแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ
- ทักษะในการนำเสนอรายงานโดยใช้รูปแบบ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม

๕.๒ วิธีการสอน

- มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning และทำรายงาน โดยเน้นที่มาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ
- นำเสนอโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม

๕.๓ วิธีการประเมินผล

- การจัดทำรายงาน และนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยี
- การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและวิธีการอภิปราย

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑-๒	บทที่ ๑ การอุบัติขึ้นและลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา -สังคมชมพูทวีปก่อนพุทธกาล -การอุบัติขึ้นและพัฒนาการแห่งพระพุทธศาสนา -ความสำคัญและลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา -สรุปท้ายบท -คำถามท้ายบท	๔	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ	พระมหาญาณภัทร อติพโล
๓	บทที่ ๒ พระพุทธศาสนาในพุทธศตวรรษที่ ๑ -แนวคิดการจัดหมวดหมู่พระธรรมวินัยสมัยพุทธกาล -การกล่าวจ้วงจาบพระธรรมวินัยของพระสุภัททะ -การสังคายนาครั้งที่ ๑ -ผลการทำสังคายนาครั้งที่ ๑ -สรุปท้ายบท	๒	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ	พระมหาญาณภัทร อติพโล

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	-คำถามท้ายบท			
๔	บทที่ ๓ พระพุทธศาสนาในพุทธ ศตวรรษที่ ๒ -สาเหตุของการสังคายนาครั้งที่ ๒ -เหตุการณ์สำคัญก่อนการสังคายนา ครั้งที่ ๒ -ผลของการสังคายนาครั้งที่ ๒ -การแยกนิกายในพระพุทธศาสนา -สรุปการทำสังคายนาครั้งที่ ๒ -สรุปท้ายบท -คำถามท้ายบท	๒	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ	พระมหาญาณภัทร อติพโล
๕	บทที่ ๔ พระพุทธศาสนาในสมัย พระเจ้าอโศกมหาราช -พระเจ้าอโศกมหาราชกับ พระพุทธศาสนา -สาเหตุของการสังคายนาครั้งที่ ๓ -เหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับการทำ สังคายนาครั้งที่ ๓ -ผลของการทำสังคายนาครั้งที่ ๓ -สรุปการสังคายนาครั้งที่ ๓ -สรุปท้ายบท -คำถามท้ายบท	๒	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ	พระมหาญาณภัทร อติพโล
๖	บทที่ ๕ พระพุทธศาสนาในสมัย พระเจ้ามิลินท์ -พระเจ้ามิลินท์กับพระพุทธศาสนา -ประวัติพระนาคเสน -การปุจฉา วิสัชนาระหว่างพระเจ้ามิ ลินท์กับพระนาคเสน -ความเป็นมาเกี่ยวกับพระพุทธรูป -สรุปท้ายบท -คำถามท้ายบท	๒	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ	พระมหาญาณภัทร อติพโล
๗	บทที่ ๖ พัฒนาการของ พระพุทธศาสนามหายาน -กำเนิดและพัฒนารูปของ พระพุทธศาสนามหายาน -สาเหตุให้เกิดพระพุทธศาสนา มหายาน -ความแตกต่างระหว่าง พระพุทธศาสนาเถรวาทและ	๒	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ	พระมหาญาณภัทร อติพโล

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	มหายาน -สรุปท้ายบท -คำถามท้ายบท			
๘	สอบกลางภาค	๒	ข้อสอบวัดผล	
๙	บทที่ ๗ พระพุทธศาสนาในเอเชีย ใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ -พระพุทธศาสนาในประเทศศรีลังกา -พระพุทธศาสนาในประเทศพม่า -พระพุทธศาสนาในประเทศกัมพูชา -พระพุทธศาสนาในประเทศลาว -พระพุทธศาสนาในประเทศ เวียดนาม -สรุปท้ายบท -คำถามท้ายบท	๒	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ	พระมหาญาณภัทร อติพโล
๑๐-๑๑	บทที่ ๘ พระพุทธศาสนาในเอเชีย ตะวันออกไกล -พระพุทธศาสนาในประเทศจีน -พระพุทธศาสนาในประเทศเกาหลี -พระพุทธศาสนาในประเทศญี่ปุ่น -พระพุทธศาสนาในประเทศมองโกล เลีย -พระพุทธศาสนาในประเทศอุซเบกิสถาน - พระพุทธศาสนาในประเทศอิเบต -สรุปท้ายบท -คำถามท้ายบท	๔	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ	พระมหาญาณภัทร อติพโล
๑๒-๑๓	บทที่ ๙ พระพุทธศาสนาในยุโรป- อเมริกา -พระพุทธศาสนาในทวีปยุโรป -พระพุทธศาสนาในทวีปอเมริกา บทที่ ๑๐ พระพุทธศาสนาใน ประเทศไทย -การเข้ามาของพระพุทธศาสนาใน ประเทศไทย -พระพุทธศาสนาในสมัยสุโขทัย ล้านนา ออยุธยา ธนบุรี กรุงรัตน โกสินทร์ -แนวโน้มพระพุทธศาสนาในอนาคต	๔	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ	พระมหาญาณภัทร อติพโล

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	-สรุปท้ายบท -คำถามท้ายบท			
๑๔	บทที่ ๑๑ ขบวนการและองค์การ ใหม่ๆ ทางพระพุทธศาสนาใน ปัจจุบัน -สำนักสวนโมกขพลาราม -สำนักสันติอโศก -สำนักวัดพระธรรมกาย -สำนักวัดหนองป่าพง -สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก -สรุปท้ายบท -คำถามท้ายบท	๒	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ	พระมหาญาณภัทร อดิพโล
๑๕	-นิสิตนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย จากอาจารย์ประจำวิชา -ประเมินผล/สรุปองค์ความรู้ประจำวิชา	๒	นำเสนองาน Conference/ Evaluation/ Improvement/ Development	พระมหาญาณภัทร อดิพโล
๑๖	สอบปลายภาค	๒		

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	ผลการ เรียนรู้*	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการ ประเมินผล
๑	๑.๑, ๒.๑, ๓.๑	สอบปลายภาค	๑๖	๖๐%
๒	๑.๑, ๑.๖, ๑.๗, ๒.๑, ๒.๔-๒.๖, ๓.๒, ๔.๑- ๔.๖, ๕.๓- ๕.๔	การนำเสนอรายงาน การทำงานกลุ่มและผลงาน การอ่านและสรุปบทความ การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาค การศึกษา	๓๐%
๓	๑.๑-๑.๗, ๓.๑	การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นในชั้น เรียน	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. เอกสารและตำราหลัก

คณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **ประวัติพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

ไม่มี

3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

ทรงวิทย์ แก้วศรี. **ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา เล่ม ๑๔ พระพุทธศาสนาในอังกฤษและเยอรมัน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๐.

----- **ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา เล่ม ๑๕ พระพุทธศาสนาในสหรัฐอเมริกา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๐.

บรรจง โสดาดี. **การใช้ตรรกะในวิธีสอนของพระโพธิญาณเถระ (ชา สุภทฺโท)**. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๖.

พระโพธิญาณเถระ (ชา สุภทฺโท). **อุปลมณี**. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, ๒๕๔๔.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). **พระมนโสนสะท้อนสภาพโภชของการศึกษาไทย**. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๔๕.

สัญญา ปริยัติพงษ์กร. **ประวัติพระพุทธศาสนา ๑. บุรีรัมย์** : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ห้องเรียนวัดพุทธบาทเขากระโดง, ๒๕๔๗.

สุชาติ หงษา. **ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา จากอดีต สู่ปัจจุบัน**. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภาและสถาบันลือธรรม, ๒๕๔๘.

เสถียร โพธิ์นันทะ. **ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา**. พิมพ์ครั้งที่ ๔, กรุงเทพมหานคร : สร้างสรรค์บุ๊ค, ๒๕๔๔.

อุทัย ธรรมสาร (แปลและเรียบเรียง). **พระพุทธศาสนาในยุโรปและสหรัฐอเมริกา**. กรุงเทพมหานคร : โพธิ์สามต้นการพิมพ์, ๒๕๑๘.

Message from VIPs. **Published The Joint International Organizing Committee for the Third International Conference on the United Nations Day of Vesak**. Bangkok : Mahachulalongkornrajvidyalaya University Press, Thailand, 2006.

Phra Thepsophon. (Prayoon Mererk). **International Recognition of the Day of Vesak**. Mahachulalongkornrajvidyalaya University Press, Thailand, 2003.

Phra Thepsophon. (Prayoon Dhmmacitto). **250th Anniversary of Syamvamsa in Sri Lanka**. Mahachulalongkornrajvidyalaya University Press, Thailand, 2003.

Sir. Edwin Arnold. **Ligth of Asia**. แปลโดยพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (สิริจันทเถร), กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตได้ดังนี้

- การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน
- แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา
- ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนิสิต

๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

- การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน
- ผลการสอบ
- การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

๓. การปรับปรุงการสอน

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้

- สัมมนาการจัดการเรียนการสอน
- การวิจัยในและนอกชั้นเรียน

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร
- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นิสิตมีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรืออุตสาหกรรมต่าง ๆ